

آسیت چیست؟

آسیت یا آب‌آوردگی شکم یا به معنای جمع شدن مایع اضافی در شکم و ورم شکم است. بیماری آسیت دلایل گوناگونی می‌تواند داشته باشد از جمله سیروز کبدی و سرطان‌های گوارشی. آسیت ساخت مایع در فضای بین دیواره شکم و اندام‌های شکم است. آسیت یا آب‌آوردگی شکم نتیجه فشار بالا در عروق خونی کبد و سطوح پایین پروتئینی به نام آلبومین است.

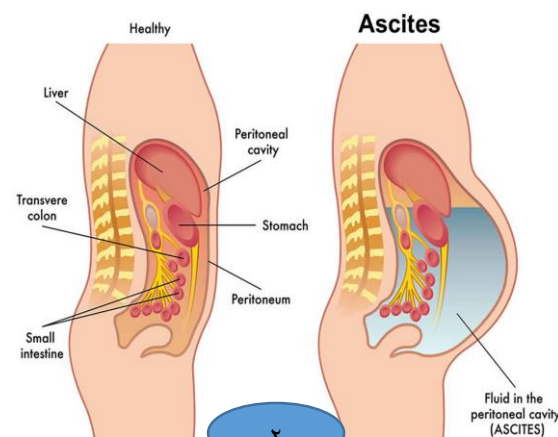
نشانه‌ها و علائم آسیت

- برآمدگی شکم، نفخ و برآمدگی پهلوها
- در بیماری آسیت در موارد شدید، با ضربه زدن و فشارآوردن به شکم، جابجایی مایع داخل شکم احساس می‌شود.
- احساس سنگینی در شکم
- بی‌اشتهایی، سوزش سردل و داشتن حالت تهوع
- احساس پری بعد از کمی غذا خوردن
- بی‌بوست
- تنگی نفس به دلیل فشار مایع درون شکم به پرده‌ی دیافراگم

علل آسیت

دلیل عمده‌ی آسیت بیماری‌های کبد یا سیروز است

- انباشته شدن آب و نمک در بدن نیز ممکن است در شدت یافتن علائم آسیت مؤثر باشد.
- آسیت گاهی به علت نارسایی احتقانی قلبی رخ می‌دهد.
- نارسایی کلیه / آسیب‌های کلیوی نیز از علل آسیت می‌باشند.
- آسیت به علت انسداد وریدهای باب در اثر تومور و تشکیل لخته‌ی خون نیز رخ می‌دهد.
- سرطان‌های مشخصی مانند سرطان کولون، معده، ریه، پانکراس، تخمدان، پستان، لنف ممکن است سبب آسیت حاد شوند.
- پانکراتیت یا تورم پانکراس که در اثر اعتیاد به الکل ایجاد می‌شود می‌تواند سبب آسیت پانکراسی شود.

آسیت چگونه تشخیص داده می‌شود؟

تشخیص آسیت با معاینه پزشک (انجام دق) و سونوگرافی قابل انجام است. از نظر بالینی وقتی آسیت قابل تشخیص است که حجم مایع بیش از ۵۰۰ سی سی باشد.

درمان آسیت

هدف اصلی درمان در آسیت دستیابی به تعادل منفی سدیم برای کاهش احتباس مایعات در بدن است. اساس درمان محدودیت مصرف سدیم خوراکی، دیورتیک‌ها به‌خصوص آلداکتون، پارسنتز (کشیدن مایع صفاق) است.

۱. درمان اولیه آسیت با محدودیت سدیم در غذا (کاهش مصرف نمک)، کاهش مصرف مایعات و استفاده از داروهای مدر (ادرار‌آور) یا دیورتیک مانند اسپیرونولاکتون و فورزماید، برای کم کردن حجم خون است که باعث می‌شود مقداری از حجم خون کم شود و مایع داخل شکم به تدریج کمتر شود. این روش درمان آسیت برای بیمار آسان است، ولی داروهای مدر دارای عوارضی هستند که می‌تواند باعث آزار بیمار شود و از طرفی در برخی موارد، بیماری با این داروها خوب کنترل نمی‌شود.

۲. کشیدن مایع آسیت به تناوب مثلاً هر دو هفته یا هر ماه نیز برای درمان آسیت مفید است. اگر چه این روش درمان آب‌آوردگی شکم یا آسیت برای بیمار اندکی سخت است و نیاز به بستری شدن موقت دارد،

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز

مرکز آموزشی درمانی کوثر

مراقبت پرستاری قبل و بعد از تخلیه آسیت

تهیه کننده : نغمه ابیضی

واحد ارتقاء سلامت

گروه هدف : عموم مردم

بهار ۱۴۰۴

۳۴۲۸۴۷۶۰-۶۱ شماره تماس

داخلی ۱۱۷

بیماری آسیت و نکات مهم مراقبتی قبل و بعد از پاراسنتز:

• تکمیل فرم رضایتنامه

• رعایت نکات استریل

• قرار دادن بیمار در پوزیشن نشسته یا نیمه نشسته

• چک فشارخون قبل و بعد از پاراسنتز و خارج کردن مایع آسیت

در درمان آسیت خالی بودن مثانه بیمار هنگام پاراسنتز از نکات مهمی است که باید به آن توجه نمود.

توجه به علائم کلاپس عروقی و هیپوولمی پس از پایان پروسیجر مانند کاهش فشارخون

• در بیماری آسیت هنگام خارج کردن مایع شکمی، توجه به علائم عفونت مانند کنترل درجه حرارت از نکات مهم است.

منابع : کتاب غدد داخلی جراحی برونرسودات

ولی گاهی تنها راه درمان است. در آسیت مقاوم گاهی نیاز به تخلیه مکرر مایع آسیت یا ایجاد شنت داخل صفاقی و آناستوموز ورید باب به ورید اجوف تحتانی می باشد.

در نهایت اگر بتوان علت اصلی بیماری آسیت را بر طرف کرد، مثلاً پیوند کبد برای درمان سیروز انجام شود، آسیت به کلی درمان خواهد شد

